

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	11
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	12
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	12
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	12
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	14
7. DENETİM BULGULARI	14

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personelin Kadro Unvanları ve İstihdam Şekillerine Göre Dağılımı	6
Tablo 2: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması	7
Tablo 3: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması	8
Tablo 4: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	9
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	9
Tablo 6: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	10

KISALTMALAR

TÜSEB: Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı

AR-GE: Araştırma Geliştirme

GETAT: Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü

TÜSPE: Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü

KBS: Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

SGB: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. TÜSEB'in Desteklediği Projelerdeki Fikri Hak Sahipliği Oranlarına İlişkin Değerlendirme Kriterleri Bulunmaması
2. TÜSEB Bünyesindeki Bazı Enstitülerin Etkin Bir Şekilde Faaliyette Bulunmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), 19.11.2014 tarihli ve 29187 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuştur.

09.07.2018 tarihli ve 30473 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 6569 sayılı Kanun’un teşkilat ve personel yapısına ilişkin maddeleri ilga edilmiş olup, bu maddelere ilişkin hususlar, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 663 ile 678’inci maddelerinde yeniden düzenlenmiştir.

TÜSEB’ in görevleri, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 666’ncı maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre görevleri şunlardır:

a) Cumhurbaşkanının sağlık bilimi ve teknolojileri konusunda aldığı kararları uygulamak veya bu kararların uygulanmasında eşgüdüm sağlamak.

b) Ar-Ge yapmak, Ar-Ge’lere malî ya da bilimsel destek sağlamak, bunları koordine etmek, teşvik etmek, izlemek, bu amaçla program ve projeler geliştirmek.

c) Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından Ar-Ge’lerin yapılmasını veya yaptırılmasını sağlamak, bunları desteklemek, teşvik etmek, işbirliği yaparak ortak projeler yürütmek.

ç) Sağlık bilimi ve teknolojilerindeki gelişme, buluş ve yeniliklerin sağlık hizmetlerinde kullanımına ve yaygınlaştırılmasına, toplum ve bireyin sağlık düzeyinin yükseltilmesine dönük Ar-Ge yapmak ve/veya yaptırmak, bu maksatla Ar-Ge merkezleri ve ihtiyaç duyulan diğer birimleri kurmak veya kurdurmak.

d) Ar-Ge sonucu üretilen veya geliştirilen aşı, ilaç, tıbbi cihaz ve ürün ile teşhis ve tedaviye yönelik teknik ve yöntemlerin üretimini, tanıtımını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını sağlamak, bu maksatla ilgili sektörlerle işbirliği ve ortaklıklar yapmak; elde edilen çıktıların ticari değere dönüştürülmesini ve bu alanlardaki girişimciliği desteklemek; Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde hibe niteliğinde ve/veya

geri ödemeli destekler vermek ve ön ödemede bulunmak; Bakanın onayı üzerine bu amaçlarla yurt içinde ve/veya yurt dışında şirket kurmak ve/veya kurulmuş şirketlere ortak olmak, kurulmuş şirketlerde imtiyazlı pay sahibi olmak.

e) Görev alanına giren hususlarda Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları tarafından talep edilen işleri yönetim kurulu kararı ile yapmak veya yaptırmak.

f) Bakanlık bağlı kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve özel kesim ile işbirliği içerisinde sağlık hizmetlerinde kalite ve akreditasyon kurallarının belirlenmesinde Bakanlığa bilimsel katkı sağlamak, sağlık hizmetlerinin akreditasyonu hariç olmak üzere Türk Akreditasyon Kurumuna ilişkin bölümün hükümleri saklı kalmak kaydıyla ulusal ve uluslararası düzeyde sağlık kuruluşlarını akredite etmek, uluslararası ve bölgesel akreditasyon birlikleri ve örgütleri ile diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşlarıyla karşılıklı tanıma anlaşmaları yapmak.

g) Teşhis ve tedavi standartlarının oluşturulmasına ve yeni tedavi yöntemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunacak Ar-Ge yapmak veya yaptırmak.

ğ) Sağlık bilimi ve teknolojilerindeki gelişmelerin uygulamaya aktarılması, Ar-Ge'nin özendirilmesi maksadıyla seminer, sempozyum, kurs, konferans ve benzeri etkinlikler ve sertifika ile değerlendirilecek eğitim ve öğretim programlarını düzenlemek ve uygulamak.

h) Görev alanına giren faaliyetlerle ilgili danışmanlık hizmeti vermek ve görüş bildirmek.

ı) Fikri mülkiyet haklarını koruyacak ve geliştirecek şekilde ulusal ve uluslararası literatür ve patentleri takip etmek, yeni patent başvuru alanlarını keşfetmek ve gerçekleştirmek, araştırmacılar adına bu süreçleri gerektiğinde karşılıksız olarak yürütmek, fikri haklar, lisans ve bilgi aktarımı amacıyla girişimlerde bulunmak, satın almak, satmak ve ortaklık yapmak.

i) Uluslararası kurum ve kuruluşların sağlık bilim ve teknolojisi alanındaki gelişmelerle ilgili yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek yayımlamak, görev ve faaliyet alanı ile ilgili yayınlar yapmak.

j) Bilim insanlarının ve araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için imkânlar sağlamak; bu amaçla ödüller ve burslar vermek, öğrenim sırasında ve sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek.

k) Bu Bölüm ve ilgili diğer mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek amacıyla teknopark, kuluçka merkezi, teknoloji merkezi, teknoloji transfer ofisleri, proje geliştirme ve bilgi aktarım merkezleri, bilim merkezi, bilim parkı ve benzerlerini kurmak ve bu amaçla faaliyet gösteren üniversiteleri desteklemek, destek programları oluşturmak, işbirliği ağları ve kümelenme faaliyetlerini desteklemek, proje pazarı, bilim fuarı, yarışma ve benzeri etkinlikleri düzenlemek ve desteklemek, ödül ve teşvik ikramiyesi vermek, Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde teminatlı veya teminat alınmaksızın hibe ve/veya kredi olarak sermaye desteği vermek ve ön ödemede bulunmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TÜSEB' in ilgili olduğu bakanlık Sağlık Bakanlığıdır. TÜSEB kamu tüzel kişiliğine, bilimsel ve idari özerkliğe haiz, özel bütçeli bir kamu kurumudur. Merkezi İstanbul'dadır. TÜSEB bünyesindeki Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü (TÜSPE) ise 25.03.2017 tarihli ve 30018 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı (2017/9860) ile kurulmuş olup merkezi Ankara'dır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 665'inci maddesi ile yönetim kuruluna farklı illerde enstitüler, araştırma merkezleri ve benzeri birimler açma; merkezin ve mevcut birimlerin yerini değiştirme yetkisi verilmiştir. Bu çerçevede; Yönetim Kurulunun 12.12.2019 tarihli toplantısında; merkezin Ankara'ya taşınmasına, TÜSEB bünyesinde Sağlık Verileri Araştırma ve Yapay Zekâ Uygulamaları Enstitüsü ile Türkiye Aşı Enstitüsünün kurulmasına karar verilmiştir.

TÜSEB, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 666'ncı maddesinde yazılı görevlerini aşağıdaki sayılan organları vasıtasıyla yürütmektedir:

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Yönetmelik'e göre TÜSEB'in organları, Yönetim Kurulu ve Başkanlıktan oluşmaktadır. Başkanlık ise Başkan, Başkan Yardımcılıkları, Genel Sekreterlik, Enstitüler ile bunlara ait birimlerden oluşmaktadır.

Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu, Bakanın başkanlığında; Bakan Yardımcısı, Başkan, Bakan tarafından seçilecek iki üye, Yükseköğretim Kurulundan iki üye ile Başkanın seçeceği iki enstitü başkanı olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur. Seçilen üyelerin görev süresi iki yıldır.

Başkanlık Teşkilatı

Başkanlık; Başkan, Başkan Yardımcılıkları, Genel Sekreterlik ve Başkana bağlı olarak faaliyet gösteren enstitülerden oluşur.

Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik; TÜSEB'in idari, mali, bilgi sistemleri, hukuk ve diğer destek hizmetlerini yürütmek üzere kurulan birimlerden oluşur. Bu birimler ilgili kurumların görüşü üzerine, Yönetim Kurulunun onayı ile Başkanlıkça çıkarılan Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Yönetmelik'le belirlenmiştir. Genel Sekreter, verilen görevlerin yerine getirilmesinden Başkana karşı sorumludur.

Genel Sekreterlik; TÜSEB'in idari, mali, bilgi sistemleri, hukuk ve diğer destek hizmetlerini yürütmek üzere aşağıdaki birimlerden oluşur:

- a) Yönetim Hizmetleri Daire Başkanlığı,
- b) Dış İlişkiler Daire Başkanlığı,
- c) Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı,
- d) Hukuk Hizmetleri Daire Başkanlığı,
- f) Özel Kalem Müdürlüğü.

TÜSEB Bünyesindeki Enstitüler;

- a) Türkiye Kanser Enstitüsü,
- b) Türkiye Biyoteknoloji Enstitüsü,
- c) Türkiye Anne, Çocuk ve Ergen Sağlığı Enstitüsü,
- ç) Türkiye Halk Sağlığı ve Kronik Hastalıklar Enstitüsü,

- d) Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü,
- e) Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü,
- f) Türkiye Sağlık Politikaları Enstitüsü,
- g) Türkiye Sağlık Verileri Araştırmaları ve Yapay Zekâ Uygulamaları Enstitüsü,
- h) Türkiye Aşı Enstitüsü.

TÜSEB'e 6569 sayılı Kanun'a ekli mülga (1) sayılı cetvelde toplam 35 adet muhtelif unvanlarda işçi kadrosu ve ayrıca 696 sayılı KHK kapsamında 3 adet güvenlik görevlisi kadrosu ile 17.05.2021 tarihli ve 2021-235 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve 12.02.2024 tarihli ve 2024-29 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin EK 28'inci maddesine göre 30 hizmetli kadrosu, 50 koruma ve güvenlik görevlisi kadrosu, 2 adet koruma ve güvenlik amiri ve 22.12.2021 tarihli ve 4955 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin EK 28'inci maddesine göre çeşitli unvanlarda 500 kadro olmak üzere toplam 620 kadro ihdas edilmiş olup bu kadroların 390 adedi ise boştur.

İstanbul'da geçici görevli personel dâhil 1 Başkan, 2 Enstitü Başkanı olmak üzere toplam 184 personel görev yapmaktadır. TÜSEB'in Ankara/Mamak'ta bulunan Aziz Sancar Araştırma Merkezi'nde, 1 Genel Sekreter, 5 Enstitü Başkanı olmak üzere toplam 78 personel görev yapmaktadır. Ankara Sağlık Bakanlığı Bilkent yerleşkesinde ise 3, Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Sıhhiye yerleşkesinde 1 Enstitü Başkanı, 1 Daire Başkanı olmak üzere toplam 22 personel görev yapmaktadır.

17.05.2021 tarihli ve 2021-235 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin EK 28'inci maddesine göre istihdam edilen 11 adet hizmetli personel ile 23 adet Koruma ve Güvenlik Görevlisi Ankara Aziz Sancar Araştırma Merkezinde, 9 adet hizmetli personel ile 23 adet Koruma ve Güvenlik Görevlisi ise İstanbul'da görev yapmaktadır. İstanbul İl Sağlık Müdürlüğünden 3 temizlik personeli ise geçici olarak İstanbul'da görev yapmaktadır. Ayrıca 696 sayılı KHK kapsamında Başkanlıkta sürekli işçi kadrosunda görev yapan 2 güvenlik personeli İstanbul ilinde, 1 güvenlik personeli ise Ankara ilinde görev yapmaktadır. İstanbul İl Sağlık Müdürlüğünden 1 güvenlik personeli ise geçici olarak İstanbul'da görev yapmaktadır.

TÜSEB bünyesinde 2025 yılı Mart ayı itibarıyla görev yapan toplam 298 personelinin kadro unvanlarına ve istihdam şekillerine göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir;

Tablo 1: Personelin Kadro Unvanları ve İstihdam Şekillerine Göre Dağılımı

Kadro Unvanı	Kadro Adedi	Belirsiz Süreli Sözleşmeli	Belirli Süreli Sözleşmeli	Boş	Görevlendirme	Fiili Çalışanlar Toplam (Görevlendirme Dahil)
Başkan	1			1	1	1
Başkan Yardımcısı	3			3	2	2
Genel Sekreter	1			1	1	1
Enstitü Başkanı	9			9	8	8
Daire Başkanı	6		3	3	3	6
Özel Kalem Müdürü	1			1	1	1
Merkez Müdürü	2			2		0
Teknoloji Transfer Ofisi Müdürü	1			1	1	1
İç Denetçi	3			3		0
Mali Hizmetler Uzmanı	5			5		0
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	5			5		0
Birim Sorumlusu	10		3	7	3	6
Araştırmacı (Profesör/Doçent)	45		1	44	15	16
Araştırmacı (375)	1		1	0		1
Uzman (6596)	5	5		0	1	6
İdari, Teknik ve Sağlık Personeli	19	18		1	12	30
Ar-Ge Uzmanı (Doktora/Yüksek Lisans derecesine sahip)	151		32	119	13	45
Mütercim/Tercüman	4			4		0
Şoför	7	4		3	3	7
Avukat	15	4		11		4
Mühendis	90	24		66		24
İstatistikçi	5	1		4		1
Kimyager	10			10		0
Programcı	15	8		7		8
Tekniker	15	6		9		6
Teknisyen	10			10		0
Psikolog	1			1		0
Veteriner Hekim	2			2		0

Eczacı	5			5		0
Biyolog	20	7		13		7
Veteriner Sağlık Teknikeri	6			6		0
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	62	44		18		44
Güvenlik Görevlisi	3	3		0	1	4
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	50	46		4		46
Koruma ve Güvenlik Amiri	2			2		0
Hizmetli	30	20		10	3	23
TOPLAM	620	190	40	390	68	298

1.3. Mali Yapı

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli (II) sayılı Özel Bütçeli Diğer Kurumlar cetvelinde yer alan bir kamu idaresidir. TÜSEB' in bütçesi, bir yıllık kaynak ve kullanım tahminleri ve gerçekleştirmelerinden oluşur ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanır. TÜSEB bütçe kullanımlarını; personel giderleri, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri, mal ve hizmet alımları, diğer cari harcamalar, cari transferler, sermaye giderleri ve sermaye transferleri oluşturmaktadır.

TÜSEB faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.197.180.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde 27.950.400 TL ödenek eklenmesi ve 113.600.400 TL ödenek eksilmesiyle toplam bütçe ödeneği 1.111.530.000 TL olmuş, 2024 yılı sonu itibarıyla bu ödenekten 935.122.978 TL harcama gerçekleşmiştir.

Tablo 2: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Bütçe Tertibi	KBÖ (Kesintili Başlangıç Ödeneği) (TL)	Yıl İçinde Eklenen Ödenek (TL)	Yıl İçinde Düşülen Ödenek (TL)	2024 Toplam Ödenek (TL)	2024 Gerçekleşme Toplamı (TL)	Toplam Ödeneğe Göre Harcama Oranı %	Toplam Harcama İçindeki Pay (%)
01- Personel Giderleri	221.271.000	20.675.400	7.931.000	234.015.400	151.796.079	64,87	16,23
02- Sosyal Güvenlik	32.751.000	250.000	0	33.001.000	19.256.012	58,35	2,06

Kurumlarına Devlet Primi Giderleri							
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	81.090.000	75.000	12.819.400	68.345.600	40.350.077	59,04	4,31
05- Cari Transferler	3.068.000	0	0	3.068.000	2.381.679	77,63	0,25
06- Sermaye Giderleri	309.000.000	6.950.000	37.850.000	278.100.000	226.339.131	81,39	24,20
07- Sermaye Transferleri	550.000.000	0	55.000.000	495.000.000	495.000.000	100,00	52,93
08- Borç Verme	0	0	0	0	0	0,00	0,00
Toplam	1.197.180.000	27.950.400	113.600.400	1.111.530.000	935.122.978	84,13	100

2024 yılında toplam harcama içindeki paylara bakıldığında toplam harcamanın; %16,23'lük kısmını Personel Giderleri, %2,06'lık kısmını Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri, %4,31'lik kısmını Mal ve Hizmet Alım Giderleri, %0,25'lik kısmını Cari Transferler, %24,20'lik kısmını Sermaye Giderleri, %52,93'lük kısmını Sermaye Transferleri oluşturmuştur.

TÜSEB'in gelirleri aşağıdaki tabloda belirtildiği üzere; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler ve diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Tablo 3: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması

Gelirlerin Türü	Planlanan Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Gerçekleşmelerin Toplama Oranı (%)
03 Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.016.000	8.867.469	0,93
04 Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.194.123.000	930.636.000	97,90
05 Diğer Gelirler	2.041.000	11.094.940	1,17
Toplam	1.197.180.000	950.598.409	100

2024 yılı için 1.197.180.000 TL gelir planlanmış ancak toplam 950.598.409 TL gelir elde edilmiştir. Gelirlerin %97,90'ı Hazine Yardımı, %0,93'ü Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (Mal ve Hizmet Satış Gelirleri) ve %1,17'si Diğer Gelirlerden oluşmaktadır.

2022-2024 döneminde; İdarenin giderleri ve gelirleri aşağıdaki tablolarda belirtildiği üzere artış seyri izlemiştir.

Tablo 4: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2022- 2023 Değişim Oranı % [D=(B-A)/A]	2023- 2024 Değişim Oranı % [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	20.601.114	42.664.590	151.796.079	107,1	255,79
SGK Devlet Prim Giderleri	2.997.742	5.533.094	19.256.012	84,58	248,02
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	26.773.735	22.326.692	40.350.077	-16,61	80,73
Faiz Giderleri	0	0	0	0	0,00
Cari Transferler	977.712	7.512.893	2.381.679	668,42	-68,30
Sermaye Giderleri	65.977.205	141.812.739	226.339.131	114,94	59,60
Sermaye Transferleri	103.391.066	233.992.005	495.000.000	126,32	111,55
Borç Verme	0	12.500.000	0	0	-100,00
Toplam	220.718.574	466.342.013	935.122.978	111,28	100,52

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2022- 2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023- 2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0	0	0	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.090.607	508.743	8.867.469	-53,35	1643,02
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	186.653.400	474.643.285	930.636.000	154,29	96,07
Diğer Gelirler	2.445.848	4.044.258	11.094.940	65,35	174,34
Sermaye Gelirleri	0	0	0	0,00	0,00
Toplam	190.189.855	479.196.286	950.598.409	151,96	98,37
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0	0	0	0,00	0,00
Net Toplam	190.189.855	479.196.286	950.598.409	151,96	98,37

Dönem faaliyet geliri 951.065.402 TL, faaliyet gideri ise 859.051.837 TL olan İdarenin, 2024 yılını 704.240.376 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 6: 2024 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Faaliyet Giderleri (TL)	Faaliyet Gelirleri (TL)	İndirim, İade, İskonto Toplamı (TL)	Net Gelir (TL)	Enflasyon Düzeltilmesi (TL)	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu (TL)
859.051.837	951.065.402	0,00	951.065.402	612.226.812	704.240.377

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), 5018 sayılı Kanun’a ekli özel bütçeli idareler kapsamında yer almaktadır.

Kurum, bütçe işlemleri bakımından 5018 sayılı Kanun ile ilgili yıl bütçe kanunlarına tabidir.

Kurum, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği’ne tabidir. Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulanmaktadır.

Kurumun mali işlemleri, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı (SGB) bünyesindeki merkez saymanlık üzerinden gerçekleştirilmektedir.

20.11.2017 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığının yeni yazılımı olan Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemine geçilmiştir. Bu tarihten sonra, harcama birimlerine ait ödeme emirleri ilgili harcama birimi tarafından Mali Yönetim Sisteminde oluşturulmakta, muhasebe biriminde kontroller yapıldıktan sonra muhasebe modülü üzerinden işlemler onaylanmaktadır.

Kurumun gelir ve alacaklarının takip, tahsil ve iade işlemleri SGB’ye bağlı muhasebe birimi tarafından yürütülmektedir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği kapsamında hazırlanması gereken mali tablolar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi (KBS) üzerinde oluşturulmakta ve kurum bu tablolara KBS sisteminde “Kullanıcı Raporları” alt modülünden erişebilmektedir. Yine Kurumun kesin hesap cetvel ve belgeleri, SGB tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak KBS üzerinden hazırlanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Öz kaynak değişim tablosu
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri

Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunlar farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: TÜSEB'in Desteklediği Projelerdeki Fikri Hak Sahipliği Oranlarına İlişkin Değerlendirme Kriterleri Bulunmaması

Kamu İdaresince kaynak sağlanan projelerde ortaya çıkması muhtemel ürün ve buluşların fikri mülkiyet haklarına ilişkin payların belirlenmesinin nasıl yapıldığına ilişkin yazılı bir değerlendirme yapılmadığı, bu oranların başvuru sahiplerinin inisiyatifinde olduğu görülmüştür.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun "Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlar" başlıklı 122'nci maddesinde; kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde ortaya çıkan buluşların, destek sağlayan kamu kurumuna Yönetmelik'e uygun olarak bildirilmesinin zorunlu olduğu, bildirimin yapıldığı tarihten itibaren bir yıl içinde proje desteğinden faydalanan kişinin buluş üzerinde hak sahipliği talep edip etmediği konusundaki tercihini kamu kurumuna yazılı olarak bildireceği, hak sahipliği talep edilmediği yahut hak sahipliğine ilişkin talebin yazılı olarak bildirilmediği takdirde kamu kurumu veya kuruluşunun buluş için hak sahipliği alabileceği ifade edilmiştir.

6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Personelin Ücret ile Diğer Mali Sosyal Hakları" başlıklı 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; TÜSEB bünyesinde yürütülen projelerin gerçekleşmesi sırasında ortaya çıkan fikri ürünler üzerindeki hakların TÜSEB'e ait olduğu, TÜSEB'in finanse ettiği veya ortak olduğu sözleşmelere dayalı olarak yürütülen çalışmalar sonucu ortaya çıkan fikri ürünler üzerindeki hakların sözleşmeyle düzenleneceği, TÜSEB'e ait fikri hakların ekonomik olarak değerlendirilmesi sonucu elde edilecek net gelirin yüzde ellisini geçmemek üzere Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek oranda fikri ürün sahiplerine pay verileceği, personel ödemelerini de kapsayan bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul esasların TÜSEB tarafından belirleneceği belirtilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Proje Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik ile Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Stratejik Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Yönetmeliği'nin aynı içerikli "Fikrî ve Sinaî Mülkiyet Hakları" başlıklı 12'nci maddelerinde; projelerin gerçekleştirilmesi sırasında veya sonucunda ortaya çıkan eser, buluş ve benzeri her türlü fikri ürün üzerindeki fikri mülkiyet haklarının tamamının, ilgili proje sözleşmesinde aksine hüküm bulunmadığı hallerde TÜSEB'e ait olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda düzenlenen Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Stratejik Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Yönetmeliği Uyarınca Desteklenen Projelerde Uygulanacak Fikri Haklar Esasları'nda; bu Esaslar'da veya ilgili proje mevzuatında aksine hüküm bulunmadıkça projelerin yürütülmesi esnasında veya sonucunda ortaya çıkan fikri ürün üzerindeki fikri mülkiyet haklarının tamamının, proje ekibinde yer alan personelin çalıştıkları kurum/kuruluşlar ile yaptıkları protokole göre belirleneceği, ilgililerin, fikri mülkiyet hakları üzerinde TÜSEB'in talebi üzerine TÜSEB lehine fikri mülkiyet hakkının bahsettiği tüm hakları kapsayan bir lisans hakkı vermekle yükümlü olduğu hususları düzenlenmiştir. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Proje Destek Programlarına İlişkin Yönetmelik ile ilgili ise usul ve esas düzenlenmemiştir.

Anılan mevzuat değerlendirildiğinde TÜSEB bünyesinde gerçekleştirilen projelere ilişkin tüm fikri haklara ilişkin mülkiyetin TÜSEB'e ait olacağı, TÜSEB'in desteklediği projelerde ise bu hususun proje sözleşmesiyle belirlenebileceği, belirlenmediği takdirde yine TÜSEB'e ait olacağı anlaşılmaktadır. Uygulamada proje yürütücüleri sözleşme aşamasında fikri ürün hak sahipliği tablosunu doldurmakta ve bu husus sözleşme ekinde yer almaktadır. İncelenen projelerde fikri ürün hak sahipliğine ilişkin çok farklı oranlar belirlendiği, TÜSEB

adına bir hak sahipliği oranı verilmeyen birçok proje olduğu, bu konu anılan mevzuat gereği İdarenin takdirinde bulunsa da temel bileşenlerinin büyük çoğunluğunun TÜSEB desteğiyle temin edildiği bazı projelerde dahi TÜSEB adına hak sahipliği oranı belirlenmediği görülmüştür.

Kamu İdaresince fikri hak sahipliğine ilişkin anılan kanunlardan ve diğer mevzuattan kaynaklanan hakların baki olduğu, imzalanan proje sözleşmelerindeki hak sahipliği oranının bir ürün ortaya çıkması halinde sonradan bu haklar doğrultusunda revize edilebileceği, bu oranlara ilişkin değerlendirmelerin hâlihazırda ülkenin ihtiyaçları ve proje içeriği dikkate alınarak yapıldığı, ancak bulgu konusu tespitler doğrultusunda 2025 yılında objektif değerlendirme kriterlerini dikkate alan bir kılavuz oluşturulmasının planlandığı ifade edilmiştir.

İdarece desteklenen projelerde ortaya çıkabilecek ürünlerle ilgili olarak; kurumsal yaklaşımın netleşmesi ve takdir yetkisinin sebebe bağlılığına ilişkin idare hukuku ilkelerine uygunluğun sağlanması adına, fikri mülkiyet hakkının belirlenmesinin objektif değerlendirmeler neticesinde gerekçelendirilerek yapılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: TÜSEB Bünyesindeki Bazı Enstitülerin Etkin Bir Şekilde Faaliyette Bulunmaması

TÜSEB bünyesindeki bazı enstitülerde enstitü başkanının atanmadığı veya enstitü başkanlığının vekaleten yürütüldüğü dönemlerde kurumsallığın yeterli düzeyde sağlanamamasından dolayı ilgili enstitünün faaliyetlerinin durma noktasına geldiği görülmüştür.

TÜSEB 26.11.2014 tarihli ve 29187 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6569 sayılı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile kurulmuştur. 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 663 ile 678’inci maddelerinde TÜSEB’in teşkilat yapısı ve görevleri yeniden düzenlenmiştir.

Kararname’nin 665’inci maddesinde; TÜSEB’in görev alanıyla ilgili olarak farklı illerde Yönetim Kurulu kararıyla enstitüler açabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca söz konusu

Kararname'nin 672'inci maddesi ile 6 enstitü kurulmuş olup daha sonra Yönetim Kurulu Kararı ile üç enstitü daha açılarak enstitü sayısı dokuza çıkmıştır.

Kurum bünyesinde sekiz enstitü faaliyete geçmiş ve her enstitünün yapılanması ve faaliyetlerine dair yönetmelikler yayımlanmıştır. Söz konusu yönetmeliklerde her enstitünün görev ve yetkileri ayrıntılı olarak belirtilmiş olup enstitülerin hukuksal altyapıları sağlanmıştır.

Kamu idaresi tarafından yeni kadrolar için izin alındığı, bütün enstitü başkanlıklarına atama yapıldığı, izin alınan 100 kadroya yapılacak atamalar ve görevlendirmeler ile birlikte kurumsal kapasitenin arttırılmaya çalışıldığı ifade edilmiştir.

Ancak uygulamada enstitü başkanının atanmadığı veya enstitü başkanlığının vekaleten yürütüldüğü dönemlerde enstitülerin kendi yönetmeliklerinde belirtilen görev ve yetkilerini yerine getirmediği, enstitü faaliyetlerinin durma noktasına geldiği görülmüştür. Enstitülerin kendi yönetmeliklerinde belirtilen görevlerini tam anlamıyla yerine getirebilmeleri adına enstitülerdeki kurumsal kapasitenin arttırılarak gerekli kurumsallaşmanın sağlanması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>